

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

De eadem, Sermo CXLIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](#)

quam diuinæ protegit umbra virtutis : nec secretum mundanæ habitationis inquirit , quæ se septam superni splendoris circumspicit velamento. Propterea quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei. Nemo hic communiter accipiat sanctum sed illa singularitate qua clamatur in cœlestibus: Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth. Mittitur autem Maria ad Elizabeth , virgo ad sterilem , infans ad anum , ut certamine pio sumant ambæ, percipient pariter, altera de nouitate fidem , altera de necessitate virtutem. His auditis respondit Maria : *Ecce ancilla domini , fiat mihi secundum verbum tuum.* Quæ vocatur ab Angelo domina , ipsa se cognoscit , & confitetur ancillam. Quia deuotus animus insulis beneficiorum crescit ad obsequium : augetur ad gratiam, non ad arrogantiā proslit , non ad superbiam pertumescit. *Fiat mihi secundum verbum tuum.* Quæ credit verbo, merito concipit verbum. In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum , & Deus erat verbum : & ad totam rem peruenit, quæ secretum fidei consentit auditu. Quantum peccat hæreticus , qui post causam non credit, cum tantum hanc credidisse conspicit ante causam.

De eadem, Sermo CXLIII.

Debetur quidem vobis natalitus sermo , sed inefabile nativitatis dominicae sacramentum credere magis conuenit, quam referre. Virgo peperit. Quod natura non habet, & usus nescit, ignorat ratio, mens non capit, pauet cœlum , stupet terra , creatura miratur , quomodo sermo narrabit humanus? Denique Euangelista conceptum Virginis , Virginis partum sicut humano sermone pandit , ita diuino claudit arcano: & hoc facit, ut homo quod credere iussus est, diffidere non præsumat. Quis attingit arcanum Dei?

partum

partum Virginis? rerum causas? sacerdotalium negotium?
 commercium diuinitatis & carnis? hominem Deum-
 que vnum Deum? Euangelista sic ait. *Missus est Angelus* *Luc. 1.*
Gabriel à Deo in ciuitatem Galilæe, cui nomen erat Nazare-
reth, ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph,
& nomen virginis Maria. Missus est Angelus à Deo,
 ubi mediator est Angelus, humana casset opinio: ubi
 cœlestis est nuncius, interpretatio terrena pellatur.
 Curiositas humana torpescat, ubi supernus habetur
 interpres. *Missus est Angelus à Deo.* Qui audit atten-
 tius, quia à Deo missus sit, deitatis refugit perscruta-
 ri secretum. Quod per Angelum Deus mandat, ille
 meretur scire, qui timet scire. Audi dominum dicen- *Isa. 66.*
 tem: Super quem respiciam, nisi super humilem & *Luxia*
 mansuetum, & trementem verba mea? Humilem & *LXX.*
 mansuetum, quantum mansuetus est ille qui iussis ob-
 temperat: immansuetus tantum est ille qui iussa discu-
 tit. *Missus est Angelus ad Virginem.* Quia semper est An-
 gelis cognata virginitas. In carne præter carnem vi-
 uere non terrena vita est, sed cœlestis. Et si vultis scire
 angelicam gloriam, acquirere maius est, quam habe-
 re: esse Angelum fœlicitatis est, virginem esse virtutis:
 virginitas enim hoc obtinet viribus, quod habet An-
 gelus ex natura. Angelus ergo & virgo, diuinum agut
 officium, non humanum. *Ingressus, inquit, Angelus ad*
eam, dixit: Ave gratia plena, dominus tecum, benedicta tu
inter mulieres. Ave gratia plena, dominus tecum: vide-
 tis quibus est virgo oppignorata muneribus. *Ave gra-*
tia plena, dominus tecum. Ave, hoc est accipe. Quid? Vix-
 tutes munierum, non pudoris. *Ave gratia plena.* Hæc
 est gratia, quæ dedit cœlis gloriam, terris Deum, fidem
 gentibus, finem vitiis, vitæ ordinem, moribus discipli-
 nam. Hanc gratiam detulit angelus, accepit virgo sa-
 larem sacerdotalium reddituta. *Ave gratia plena.* Quia singu-

H h s lis

lis gratia se est largita per partes. Mariæ vero simul

Ioan. 1. se totam dedit gratiæ plenitudo. Omnes, inquit Euā-

Psal. 71. gelista, de plenitudine eius accepimus. Vnde & David

dicit: Descendit sicut pluuiæ in vellus. Vellus cum sit

de corpore, nescit corporis passiones: sic virginitas

cum sit in carne, vitia carnis ignorat: cælestis ergo im-

ber virgineum in vellus placido se fudit illapsu, &

tota diuinitatis vnda bibulo se nostræ carnis celavit

in vellere, donec per patibulum crucis expressum ter-

Psal. 78. ris omnibus in pluuiam salutis effunderet. Et sicut

stillicidia stillantia super terram, ut vitalibus partita

stillicidiis tempora fidei rigarent germine, non neca-

rent. *Ave gratia plena, dominus tecū.* Missus est Angelus

à Deo & quid dicit: Dominus tecum. Ergo erat cum

virgine, qui ad virginem miserat. Præcessit nuncium

suum Deus, sed à Deo non recessit: teneri locis non

poteſt, qui omnibus habetur in locis: & totus ubi-

que eſt, ſine quo nihil eſt totum. *Benedicta tu inter mu-*

lieres. Verè benedicta virgo, quæ & virginitatis poſſi-

det decus, matris & pertulit dignitatem. Verè bene-

dicta, quæ & superni conceptus meruit gratiam, &

fustulit integratatis coronam. Verè benedicta quæ &

diuini germinis ſucepit gloriam, & Regina totius ex-

titit castitatis. Verè benedicta, quæ fuit maior cælo,

fortior terra, orbe latior: nam Deum quem mundus

non capit, ſola cepit. Portauit eum, qui portat orbem:

genuit genitorem suum, nutritum omnium viuentium

nutritorem. Sed videamus quid ait Euāgelista, Ma-

ria, inquit, ut vidit Angelum, turbata eſt in sermone eius.

Turbata eſt caro, concuſſa ſunt viscera, mens tre-

muit, tota cordis obſtupuit altitudo: quia in ingressu

Angeli virgo ſenſit diuinitatis ingressum. Turbatur

humani corporis templum, & carnalis domiciliij

mauebantur angustiæ, cum ſe in virgineo pectore

tota

tota Dei conderet magnitudo: Sed si placet, prius quam fidei Christianæ penetremus arcanum, loquamur ad eos qui partum virginis, qui magnum pietatis sacramentum, qui reparationem salutis humanæ referunt ad diuinitatis iniuriam. Venit ad virginem Deus, hoc est, ad opus suum opifex, creator ad *Iohann. 1.* creaturam suam. Quando ad opificis honorem operis restauratio non redundat? Quando honor non deputatur ad gloriam, si factor facturam suam reparat? Ne amittat quis opus suum, nonne cum veterascit reuocat? & cum cadit, erigit? & cum destruitur, in melius non reformat? Ergo quod in partu virginis agitur, non est creatoris iniuria, sed salus est creaturæ. Si Deus fecit hominem, quis arguit cur refecit? & quod ex limo formasse digne creditur, quare ex carne reformatte iudicatur indignum? Quid preciosius caro aut limus? Ergo reparationis nostræ quanto preciosior materia, tanto maior est gloria. Aut quando Deus non in utero plasmator est hominis? Audi Iob: Manus tuæ fecerunt & finixerunt me. Et post: Ut caseum coagulasti me: ossibus & neruis inseruisti me, vitam & misericordiam dedisti mihi. Et Dauid: Tu formasti me, & posuisti super me manum tuam. Et ad Hieremiam Deus: Prius quam esses in utero, noui te, & in vulua sanctificaui te. Si ergo parentis in alio Iob lineamenta depinxit, si matris in utero Dauid membra compegit, si Hieremiam genitricis sanctificauit in vulua, si Ioannem sterilis in utero repleuit Spiritu sancto: quid mirum modo, si virginis habitauit in utero, qui mulierem hominis sumpsit ex latere? Ipse hominem mulieris resumpsit ex utero, qui virginem viri formauit ex corpore: ac perinde homo quæ tibi videntur noua, Deo habentur antiqua. Sed dicis: Quæ nascendi necessitas

Deo,

*Iob. 10.**Psal. 138.**Hier. 1.*

Deo, cui suppetit faciendi potestas? Quæ? Ut ipsam naturam nascendo reficeret, quam fecerat operādo; quia quæ facta fuerat ut generaret ad vitam, ipsa generabat ad mortem. Per peccatum primi hominiſ natura lethale vulnus accepit, & cœpit esse origo mortis, quæ erat initium vitæ. Hoc ergo negotium natuitatis quod nasci compulit Christum, ut naturæ curam natuitas daret auctoris, & naturæ curatio eset viuificatio filiorum.

De eadem, Sermo CXLIV.

DE natuitate Christi nos comperendinare sermonem altitudo rei facit, & cogit mysterij magnitudo. Virgo peperit? quis loquetur? Verbum caro factum est? quis narrabit: Si verbum Dei infantæ dat vagitum: homo imperfectus quomodo clamabit in verbo? Quantam stella magis nocte dedit quærentibus lucem, tantam doctoris sermo ortus dominici præbet audientibus claritatem: ut Christum inuenisse gaudeant, discurrere non præsumant, honorent muneribus infantiam non minorent. Sed orate fratres, ut qui nostro sensim crevit in corpore, paullatim nostro crescere dignetur in verbo. Euangeliſta hodie angelum retulit sic locutum. *Ne timeas Maria, inuenisti enim gratiam apud Deum.* Ne timeas Maria, quare? Quia inuenisti gratiam. Timet non qui inuenit, sed qui perdit. Inuenit, inuenit hæc cōcipiendo superni germinis gratiā, quæ pariēdo nō perdidit virginitatis insignia. *Ne timeas Maria.* Quid timet, quæ securitatē rerum cōcipit, parit gaudia sæculorū? Timor non est, ubi diuinū est negocium, non humānum: ubi virtutis conscientia est, non pudoris. Quid timet, quæ suscepit eum, quem timent omnia quæ timentur? Quid timet, cui iudex causæ est assertor,

int̄e

LVC. 1.